

ÓBUDAI EGYETEM: TRADÍCIÓ ÉS HALADÁS

ÓBUDA UNIVERSITY: TRADITION AND PROGRESS

Dr. Gáti József*

ABSTRACT

The research and innovation activity of Kando Kálmán Faculty of Electrical Engineering of Óbudai University goes back several decades. With a broad domestic and international industrial links, teachers and students are actively involved in advanced technological modernization of Electricity, to develop new technology solutions. Our professors are wellknown and recognized technical experts of the Hungarian tech life. The paper presents the ongoing research and innovation activities of the Faculty.

BEVEZETÉS

A több mint 130 éves történelmi múlttal rendelkező Budapesti Műszaki Főiskola az elmúlt évek során dinamikus fejlesztési programot hajtott végre, melynek eredményeként teljesítette a felsőoktatási törvényben az egyetemekkel szemben megfogalmazott elvárásokat. Jelen összeállítás áttekintést kíván adni a történelmi előzményekről, és betekintést nyújtani a mai Óbudai Egyetem működésébe, céljaiba és stratégiájába.

EGYETEMMÉ VÁLÁS

Az intézmény vezetése kezdeményezte az oktatási és kulturális miniszter útján a Magyar Országgyűlésnél – az Ftv. 18. §-a alapján – az intézmény egyetemmé nyilvánítását. Indítványozta továbbá – a Zsigmond király által 1395-ben alapított, majd 1410-ben újjáalapított első fővárosi egyetem hagyományait követve – Óbudai Egyetem néven való bejegyzését az Ftv. 1. számú mellékletnek módosításával.

A Magyar Országgyűlés 2009. november 23-án elfogadta a törvényjavaslatot, melynek megfelelően a Budapesti Műszaki Főiskola, – illetve a jogelődjei, a Bánki Donát Műszaki Főiskola, a Kandó Kálmán Műszaki Főiskola, a Könnyűipari Műszaki Főiskola – jogutódjaként 2010. január elsején megkezdte működését a XXI. századi Óbudai Egyetem.

Az Országgyűlés döntésével az Óbudai Egyetem újralakításának 600 éves évfordulóján létrejött a Budapesti Műszaki Főiskola jogutódjaként az ország második egyetemének szellemiségét továbbvivő, új Óbudai Egyetem!

* Óbudai Egyetem, kancellár, e-mail: gati@uni-obuda.hu

TÖRTÉNELMI ELŐZMÉNYEK

Első fővárosi egyetemenként Luxemburgi Zsigmond magyar király 1395-ben alapította az Óbudai Egyetemet négy karral. Kérésére IX. Bonifác pápa (uralkodott 1389-1404) 1395. október 6-án megerősítette, kiváltságokkal és szabadságokkal látta el. Kancellárjává Szántói Lukácsot, az óbudai egyházközség prépostját nevezte ki. Az új egyetem előnyét – az akkor már létezett pécsi egyetemen szemben – központi fekvése jelentette. Az Óbudai Egyetem (latin nevén Universitas Budensis) tanárai – köztük Makrai Benedek, a prágai, párizsi és páduai egyetem bölcsész és egyházi jogi mestere –, az óbudai káptalan préposti és kanonoki javadalmaiból kapták a fizetést; az egyetem azonban megszűnt 1403-ban.

Zsigmond kérésére 1410. augusztus 1-jén kiadott pápai bulla, – mely eredetiben nem, csak a Vatikáni Titkos Levéltár másolataként maradt fenn – az Óbudai Egyetem újjáalapítását jelentette: „...bíboros testvéreink tanácsára, apostoli tekintélyünknel fogva jelen okirattal elhatároztuk és elrendeltük, hogy a mondott városban, Óbudán ezután egyetem legyen, s örök időkre virágozzék ott mind a szent teológia, a kánoni és polgári jog, a gyógyítás és a szabad művészetek, mind valamennyi engedélyezett tudomány művelésében.

Továbbá, hogy az ott tanítók, előadók és tanulók élvezzenek minden előjogot, szabadságot, kiváltságot, mentességet és kedvezményt és éljenek velük, melyeket a párizsi, a bolognai, a lincolni egyházmegyében lévő oxfordi és a kölni egyetemeken tartózkodó doktoroknak, magisztereknek, előadóknak és diákoknak, különösképpen a Szentírással foglalkozóknak, az Apostoli Szék, a Római Birodalom vagy bárki más adományozott...”

1. ábra. Az Óbudai Egyetem címere Richental Krónikájában

Az Óbudai Egyetem épülete a mai Fötér – Szentlélek tér területén elhelyezkedő Szent Péter apostolról elnevezett káptalan területén állt, melynek feladata volt az országos jogkörű uralkodói oklevelek kiállítása, másolása és hitelesítése. A Fő téren álltak a káptalan templomai: a Szűz Mária és az állatalakos – indás-akantuszos kőfaragványokkal díszített Szent Péter templom.

1414 nyarán, a korszak legjelentősebb történelmi eseményén, az egyházszakadást felszámoló konstanzi zsinaton az európai egyetemek is képviselték magukat.

XXIII. János pápa meghívta a zsinatra az akkor létezett 14 egyetemet, köztük az Óbudai Egyetemet. Ulrich Richental krónikája szerint az Óbudai Egyetemet Kánizsai János esztergomi érsek kíséretében Lambert prépost, egyházjogász (későbbi kancellár), Wisselburgi Tamás egyházjogász, Clostein Simon orvos, Henrik budai prépost, hittudományi doktor, Diernachi Máté hittudományi és egyházjogi doktor képviselt.

A XXI. SZÁZAD ÓBUDAI EGYETEME

A tradíciók ápolása és a haladás, a fejlődés nyomon kísérése jellemzi az egyetemet. Büszkén valljuk magunkat az 1879-ben alapított, majd képzésében megújult Magyar Királyi Állami Felső Ipariskola jogutódjának. Az intézmény tanárai – mint Arany Dániel, Petrik Lajos, Jalsoviczky Géza Edvi Illés Aladár, Faragó Ödön, Lencz Ödön, Klemp Gusztáv és még sokan mások – nagyban hozzájárultak a hazai fejlődéshez, az iskola nemzetközi hírnevéhez.

Az egyetemi cím elérése egy tízéves, céltudatos, részleteiben tervezett és megvalósított intézményfejlesztés eredménye. A 2000-ben lezajlott integráció után meg kellett teremteni az egységes főiskola struktúráját, szabályozni a működési folyamatokat, folyamatossá tenni az új szervezetben az oktatást és kutatást, fejleszteni ezek korábbi színvonalát és mindehhez megteremteni a humánpolitikai feltételeket.

Az elmúlt évek során végrehajtott fejlesztések eredményeként az intézmény a hazai felsőoktatás és a régió meghatározó szereplőjévé vált. Az egyetem a felsőoktatási piac aktív szereplőjeként minőségi és versenyképes szolgáltatást nyújt, emberközpontú, egész életen át történő kötődést és tanulást biztosít. Az egyetem a gazdaságtudományok, az informatikai, a műszaki és a pedagógusképzés területén alap-, és mesterképzést, szakirányú továbbképzést, valamint felsőfokú szakképzést folytat nappali, esti és levelező tagozaton, továbbá távoktatási formában. A nemzetközi hírű intézmény az akadémiai program egészét kínálja a továbbtanulni szándékozók számára: 12 alapszak, 11 mesterszak és a doktori iskola színes kínálata várja az érdeklődőket. E mellett a felsőfokú szakképzés és a szakirányú továbbképzés ad lehetőséget a magukat képezni kívánók számára.

2. ábra. Az Óbudai Egyetem központi épülete

Kedvező az intézmény, a karok és a szakok hazai független megítélése is: a villamosmérnöki, a gépészmérnöki, a mechatronikai mérnöki, a mérnök informatikus, a biztonságtechnikai mérnöki szakos felvételi rangsorokban rendre az 1-2. helyen áll. A munkaerő piacon keresettek a végzett mérnök szakos hallgatóink. Az oktatás színvonalát jelzi az is, hogy a 2009. évi Felsőoktatási Minőségi Díj pályázat eredményeként a Szenátus Jubileumi Tanévnyitó ülésén a legmagasabb elismerés, a Felsőoktatási Minőségi Díj került átadásra.

Az egyetem folyamatosan bővíti és korszerűsíti infrastruktúráját: Óbudán és a Józsefvárosban új oktatási épületek, diákhotel várja a tanulni szándékozó diákokat, ez év közepén megkezdődött a Bécsi úti kollégium rekonstrukciója is. A fejlesztéseknél kiemelt szerepet kapott az intelligens tanulási környezet feltételeinek megteremtése, a modern informatikai eszközökkel és hálózatokkal való ellátottság növelése, az innovációs és információs központok létesítése és a könyvtárhálózat bővítése. Egyetemünk korszerű informatikai infrastruktúrával rendelkezik, a telephelyek 1 Gb-es internet kapcsolata lehetővé teszi a központi rendszerek online elérését.

Az egyetem legnagyobb értéke a kibocsátott mérnökök, informatikusok, közgazdászok és mérnökstanárok, doktoranduszok szakmai felkészültsége, az emberi tulajdonságaik adják az egyetem védjegyét. Így volt ez korábban is, gondoljanak csak Galamb József, a világhírű Ford T-modell tervezőjének személyére, aki korábban a jogelőd Magyar Királyi Állami Felső Ipariskolában folytatott tanulmányokat, s szerzett dicsőséget egyetemünk-

nek, hazánknak. De büszkeség tölt el bennünket a ma hallgatóságának sikerei láttán is. Hallgatóink rendre az első helyezéseket érték el a Spagettihíd-Építő Világbajnokságon, a Design Challenge Nemzetközi Robotépítő, a Bosch Elektromobil, a Hajós György Matematika versenyen, de kiemelkedő sikereket értek el a Shell Eco-marathon európai megmérettetésén is, hogy csak néhányat emeljek ki a sokaságból.

3. ábra. Felsőoktatási Minőségi Díj

Hallgatóink tanulmányi munkájuk mellett eredményesen szerepelnek hazai és nemzetközi sportversenyeken: pl. Rédlí András a magyar párbajtőr válogatott tagjaként 2009 októberében a törökországi Antalya Vívó Világbajnokságon ezüstérmét szerzett, Németh Balázs mechatronikai mérnök szakos hallgatónk a gyorsasági motoros világbajnokságon remek teljesítménnyel zárta az évet, de büszkeség tölt el bennünket, hogy a Műszaki Felsőoktatási Sportnapokon az összesített pontversenyben hallgatói csapatunk került ki győztesnek. A 2004-es EB győztes Sebestyén Júlia, az Óbudai Egyetem vállalkozásfejlesztési mester szak hallgatója hatodik lett az észtországi Tallinban rendezett 2010-es műkorcsolya Európa-bajnokságon.

AZ ÓBUDAI EGYETEM KÜLDETÉSE

Az Óbudai Egyetem jelmondata: „Pro Scientia et Futuro”, azaz „A tudományért és a jövőért”. Az egyetem küldetésének középpontjában a tudás átadása, a megújulás és az innováció áll. Az oktatás tartalmának kialakításában

egyensúlyra törekszik az időtálló alapismeretek, a korszerű szakmai és a gyakorlati életre közvetlen felkészülést segítő ismeretek és ezek alkalmazása között. Az oktatási folyamatot a hallgatók és az oktatók emberi kapcsolataira és az együttműködési készségére építjük. Ebben a légkörben a diákok természetes módon sajátítják el a polgári értékeket és építik be azokat saját értékrendjükbe.

Az egyetem akadémiai stratégiai célja folytatni azt, ami-
ben erős, azaz az egyetem hagyományos szakjain a gyakorlatorientált BSc képzést, hiszen hosszútávon ezzel tudjuk a gazdaságot szolgálni. Az egyetemé válás azonban különösen fontos intézményünk életében. Ez teszi lehetővé

- a hazai és különösen nemzetközi versenyképességünk jelentős megerősítését,
- a jó képességű hallgatók számára a teljes akadémiai pálya bejárhatóságát,
- az oktatói utánpótlás részleges biztosítását,
- a PhD hallgatók bevonását az oktatásba, kutatásba.

Az Óbudai Egyetem célja, hogy az általa művelt tudományterületeken az oktatásban, a kutatásban és az innovációban nemzetközileg is elismert, versenyképes intézmény legyen. Olyan egyetem, amely a hazai és nemzetközi összehasonlításban is megfelel az egyetemi normáknak, a jelentkezők szemében továbbra is népszerű, a felvevő piac által elismert intézmény.

A képzés során a fő hangsúly az erős elméleti alapon nyugvó, gyakorlatorientált, minőségi és magas színvonalú alapképzésen van, de az intézmény a humán és tárgyi erőforrásokkal kellően biztosított területeken a mester- és doktori képzést is folytatni kívánja. Kiemelt szerep jut a nemzetközileg jegyzett kutató-fejlesztő és innovációs tevékenységek végzésére, a gazdasági élet szereplőivel erős kapcsolatok ápolására és a XXI. század elvárásainak megfelelő infrastruktúra biztosítására.

SUMMARY

As was presented in this paper, the scientific activities are connected to the nowadays technologies and technical background of our modern life. The results of our research and innovation projects are practically used in the industrial sector, and ensure the development and modernization the topics of our training courses, and the activities of our students in the hungarian industrial sector, which means, that the graduated students have no problems to find a good job in Hungary or abroad.

IRODALOM

- [1.] Hat évszázad magyar egyetemei és főiskolái. Szerk.: Szögi László, Budapest, 1994.
- [2.] GÁTI J.: From the Industrial School to the University, Óbudai Egyetem, Budapest, 2010. 110 oldal
- [3.] GÁTI J., HORVÁTH S. SZÖGI L.: Óbudai Egyetem, Budapest, 2010. Óbudai Egyetem, 80 oldal